Streszczenie "Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia"

sporządzane w języku niespecjalistycznym, zawierające omówienie wszystkich ważnych aspektów działań przewidywanych w programie, w formie prezentacji graficznych i zestawień danych tabelarycznych (podstawa prawna: art. 119 ust. 4a ustawy Prawo ochrony środowiska)

Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia jest dokumentem przygotowanym w celu określenia działań zmierzających do przywrócenia odpowiedniego standardu akustycznego na terenach zagrożonych hałasem. Opracowanie *Programu* wynika z art. 119 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) i ma związek z wdrożeniem Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 25 czerwca 2002r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku. *Pogram* uchwalony przez Radę Miasta Torunia staje się aktem prawa miejscowego, a jego założenia i postępy z realizacji są przekazywane Komisji Europejskiej.

Głównym celem *Programu* jest wskazanie kierunków i działań, których konsekwentna realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Ogólne zasady wskazane w dokumencie powinny być wykorzystane do bieżącej pracy zarządców źródeł hałasu oraz organów wydających decyzje administracyjne i akty prawa miejscowego mające wpływ na poziom hałasu w środowisku. Mając na względzie poprawę klimatu akustycznego miasta zamierzenia inwestycyjne i zmiany organizacyjne powinny być realizowane zgodnie z kierunkami działań *Programu*.

Merytoryczną podstawą opracowania *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia* jest wykonana w czerwcu 2012r. *Mapa akustyczna* (stan na 2011r.) przedstawiająca diagnozę stanu środowiska akustycznego miasta (zaktualizowana w związku z wprowadzeniem rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku w październiku 2012r.). Mapa nie uwzględnia zmian w układzie drogowym, który nastąpił po oddaniu do użytku odcinka autostrady A1 Nowe Marzy – Czerniewice.

Mapy terenów zagrożonych hałasem oraz pierwsze mapy rozkładu wskaźnika M stanowiły materiał wyjściowy do opracowania niniejszego dokumentu. *Program* oparty jest o wskaźniki długookresowe: L_{DWN} oraz L_N i kryteria określające m.in. kolejność realizacji zadań (tzw. wskaźnik M), efektywność ekonomiczną i ekologiczną zaproponowanych rozwiązań.

W Toruniu problem stanowi hałas drogowy, którym zagrożonych jest ok. 1,41% mieszkańców, przy czym niespełna 0,12 % na przekroczenia większe niż 10 dB. Podobna tendencja utrzymuje się w odniesieniu do pory nocy. Hałasem kolejowym jest zagrożonych 0,01 % mieszkańców miasta (wskaźnik L_{DWN} i L_N). Natomiast obserwowany jest niski, ale większy niż hałas szynowy odsetek osób narażonych na uciążliwości powodowane hałasem przemysłowym. Z analiz wynika, że prawie ok. 0,5% mieszkańców Torunia narażonych jest na hałas przekraczający ustalone wartości dopuszczalne określone wskaźnikiem L_{DWN} i 1,3 % określone wskaźnikiem L_N. W odniesieniu do hałasu tramwajowego w Toruniu nie występują przekroczenia wskaźników L_{DWN} i L_N.

Tereny zagrożone hałasem drogowym położone są wzdłuż:

- dróg krajowych – Nr 91, Nr 15 i Nr 80;
- drogi wojewódzkiej – Nr 553;
- dróg zbiorczych i nielicznych lokalnych na terenie miasta.

Tereny zagrożone hałasem kolejowym położone są wzdłuż linii kolejowych nr 18 i powodują niewielkie przekroczenia na terenach chronionych.

Tereny zagrożone hałasem przemysłowym zlokalizowane na terenach w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów przemysłowych, sklepów i parkingów na terenach mieszkaniowych.

Zadania *Programu* oparto o dokumenty strategiczne miasta, przede wszystkim biorąc pod uwagę kierunki rozwoju sieci drogowej. Biorąc pod uwagę trwające zaawansowane prace nad przebudową układu drogowego w mieście, istniejące rozwiązania techniczne dotyczące środków transportu należy zaznaczyć, że poprawa klimatu akustycznego jest możliwa po zakończeniu głównych zadań inwestycyjnych miasta. Wszystkie wymienione wyżej uwarunkowania miały wpływ na określenie terminów realizacji zadań niniejszego – pierwszego *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia*. Planowanie działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem w dłuższym okresie czasu jest obciążone dużym poziomem niepewności. Termin realizacji działań *Programu* (działania programowe) dla hałasu drogowego ustalono do 2019 roku.

W odniesieniu do hałasu drogowego *Program* przewiduje następujące działania :

Lp.	Jednostka urbanistyczna	Obszar/ulica	Wartość wskaźnika M	Zadanie		Szacunkowy koszt [tys zł]	Termin realizacji	Finansowanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania
				Organizacyjne środki naprawcze	Techniczne środki naprawcze				
1.	Stawki	ul. Łódzka – odcinek od ul.Podgórskiej do ul.Włocławskiej	231,26	Ograniczenie ruchu pojazdów po wybudowaniu Trasy Wschodniej i jej połączeniu z ul. Łódzką	Ograniczenie prędkości ruchu do 40km/h po realizacji Trasy Wschodniej	20	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
2.	Jakubskie Przedmieście	ul. Lubicka	173,36	Kontrola przestrzegania prędkości 50 km/h – fotoradary	-	200	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
3.	Mokre Przedmieście	ul. Grudziądzka	171,98	Ograniczenie ruchu pojazdów po realizacji : 1) Trasy Średnicowej 2) Trasy Wschodniej	-	40	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
4.	Jakubskie Przedmieście	ul. Jana III Sobieskiego	165,09	Ograniczenie prędkości ruchu do 40 km/h na całej długości	-	5	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
5.	Podgórz	ul. Poznańska	101,21	Ograniczenie ruchu pojazdów po realizacji Trasy Staromostowej	Zastosowanie nawierzchni o dobrych parametrach akustycznych w trakcie planowanej przebudowy	Bez kosztów[1]	2015 - 2020	Budżet gminy	Zarządca drogi
6.	Chełmińskie Przedmieście	ul. Żwirki i Wigury	92,4	Ograniczenie ruchu pojazdów powyżej 3,5 t	-	5	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
7.	Mokre Przedmieście	ul. Tadeusza Kościuszki	64,30	Ograniczenie ruchu pojazdów po realizacji: 1) Trasy Średnicowej 2) Trasy Wschodniej	-	20	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
8.	Bielawy / Grębocin nad Strugą	ul. Olsztyńska	53,27	-	Budowa ekranów akustycznych o długości ok. 1338 m i wysokości ok. 4m oraz zastosowanie	Bez kosztów[2]	do 2016	Budżet gminy	Zarządca drogi

[1] Koszt realizacji zadania wynika z WPF i nie jest kosztem Programu.

[2] Koszt realizacji zadania wynika z WPF i nie jest kosztem Programu

Lp.	Jednostka urbanistyczna	Obszar/ulica	Wartość wskaźnika M	Zadanie		Szacunkowy koszt [tys zł]	Termin realizacji	Finansowanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania
				Organizacyjne środki naprawcze	Techniczne środki naprawcze				
					nawierzchni o dobrych parametrach akustycznych w trakcie planowanej przebudowy				
9.	Bydgoskie Przedmieście	ul. Władysława Broniewskiego	47,50	-	Budowa ekranu akustycznego długości ok. 464 m i wysokości ok. 4,5 m wraz z dyfraktorem od ul. Juliana Fałata do ul. Mikołaja Reja (po stronie północnej)	2 784	do 2019	Budżet gminy	Zarządca drogi
10.	Mokre Przedmieście	ul. Przy Kaszowniku oraz ul. Władysława Warneńczyka	40,60	Ograniczenie ruchu pojazdów po realizacji: 1) Trasy Średnicowej 2) Trasy Wschodniej	-	40	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
11.	Rubinkowo	ul. Ludwika Rydygiera	27,51	Ograniczenie prędkości ruchu do 40 km/h	-	10	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
12.	Chełmińskie Przedmieście	ul. Długa wraz ze skrzyżowaniem z ul. Legionów	19,83	Ograniczenie prędkości ruchu do 40 km/h	Budowa ekranu akustycznego długości ok.213 m i wysokości 4,5 m na skrzyżowaniu ul. Długiej i ul. Legionów	963	do 2019	Budżet gminy	Zarządca drogi
13.	Chełmińskie Przedmieście	ul. Św. Józefa – odcinek od ul. Balonowej do ul. Żwirki i Wigury	15,32	Ograniczenie ruchu pojazdów powyżej 3,5 t	-	5	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
14.	Chełmińskie Przedmieście / Bielany	ul. Św. Józefa (odcinek od ul. Żwirki i Wigury do ul. Szosa Chełmińska) oraz ul. Osiedlowa	9,75	1. Ograniczenie ruchu pojazdów po realizacji Trasy Średnicowej 2. Ograniczanie prędkości ruchu do 30 km/h na odcinku od ul. Orzechowej do ul. Św. Józefa	-	10	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
15.	Wrzosy	ul. Szosa Chełmińska – odcinek od ul. Jeleniej do ul. Owsianej	7,66	Prowadzić kontrolę przestrzegania prędkości 50 km/h – fotoradary	-	200	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi

Lp.	Jednostka urbanistyczna	Obszar/ulica	Wartość wskaźnika M	Zadanie		Szacunkowy koszt [tys zł]	Termin realizacji	Finansowanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania
				Organizacyjne środki naprawcze	Techniczne środki naprawcze				
16.	Czerniewice	ul. Łódzka – odcinek od ul. Miodowej do ul. Familijnej	4,99	-	Zastosowanie nawierzchni o dobrych parametrach akustycznych w trakcie planowanej przebudowy	Bez kosztów[3]	2011 - 2014	Budżet gminy	Zarządca drogi
17.	Stawki	ul Gen. Karola Kniaziewicza	4,83	Ograniczenie ruchu pojazdów po realizacji Trasy Staromostowej D-02	-	5	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
18.	Kaszczorek	ul.Przy Skarpie oraz ul. Turystyczna na odcinku do ul. Wieżowej	1,5	Ograniczenie prędkości ruchu do 40 km/h	-	10	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
19.	Kaszczorek	ul. Turystyczna – odcinek od ul.Ligi Polskiej do ul.Na Przełaj	1,21	-	Zastosowanie nawierzchni o dobrych parametrach akustycznych w trakcie planowanej przebudowy	Bez kosztów[4]	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
20.	Wrzosy	ul.Kwiatowa oraz ul.Storczykowa	0,35	Strefa ruchu uspokojonego	-	10	2014 - 2015	Budżet gminy	Zarządca drogi
					Razem	**4327**			

[3] Koszt realizacji zadania wynika z WPF i nie jest kosztem Programu.

[4] Koszt realizacji zadania wynika z WPF i nie jest kosztem Programu.

W odniesieniu do hałasu kolejowego *Program* przewiduje następujące działania :

Nr linii kolejowej	Obszar działania	Działanie	Szacunkowy koszt [w tys.zł]	Termin realizacji	Finanso-wanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Informacje i dokumenty wykorzystywane do kontroli i dokumentowania realizacji działań
18	Wzdłuż przebiegu linii kolejowej Nr 18 – odcinek od dworca Toruń Główny do granicy miasta.	Modernizacja linii kolejowej terenie m. Torunia[5]	60 000	do 2019	Środki własne zarządcy źródła	Zarządca infrastruktury kolejowej	Sprawozdanie z realizacji
		Razem	**60 000**				

W odniesieniu do następujących zakładów (podmiotów gospodarczych) *Program* przewiduje wykonanie pomiarów hałasu w środowisku i w przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wydanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku:

Zakład / Instalacja	Działanie	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Informacje i dokumenty wykorzystywane do kontroli i dokumentowania realizacji działań
1. EDF S.A. EC 2 2. Makro Cash & Carry 3. Zajezdnia tramwajowa MZK 4. Piotr i Paweł SA 5. Combinath sp. j. M. i E. Nath 6. Jeronimo Martins Polska S.A. Biedronka 7. Arpol Motor Company Sp. z o.o. 8. Metorex Sp. z o.o. 9. Zajezdnia autobusowa MZK 10. EDF S.A. EC 1 11. Boryszew S.A. Oddział ELANA w Toruniu 12. Gamet SA 13. TZMO Bella Sp. z o.o.	▪ Podjęcie działań administracyjnych mających na celu określenie dopuszczalnego poziomu hałasu z zakładu dla wskaźników LAeqD i LAeqN ▪ Podjęcie działań administracyjnych mających na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko ▪ Przegląd istniejących zezwoleń.	2013	Prezydent Miasta / Marszałek Województwa	▪ Protokół z kontroli; ▪ Protokół z pomiarów poziomu hałasu; ▪ Informacja o wydanej decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku i podjętych działaniach naprawczych; ▪ Informacja o przeglądach istniejących zezwoleń; ▪ Informacja o przeprowadzaniu postępowania dotyczącego negatywnego oddziaływania na środowisko i podjętych działaniach naprawczych.

[5] realizacja zadania uzależniona od uzyskania przez zarządcę infrastruktury kolejowej dofinansowania ze środków UE w perspektywie budżetowej 2014 - 2020

Program przewiduje podjęcie następujących działań wspomagających:

Lp.	Obszar	Działanie	Koszt	Termin realizacji	Finansowanie	Jednostka odpowiedzialna	Informacje i dokumenty wykorzystywane do kontroli i dokumentowania realizacji działań
1	Zagospodarowanie i planowanie przestrzenne	1. W strefach udokumentowanych przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu - wprowadzenie stosownych środków ochrony przed hałasem dla istniejącej lub projektowanej zabudowy o funkcji podlegającej ochronie. 2. Stosowanie zasad strefowania w odniesieniu do terenów niezagospodarowanych. 3. W przypadku ograniczonych możliwości technicznych i organizacyjnych redukcji hałasu przy uwzględnieniu uwarunkowań funkcjonalnych i ekonomicznych - rozważenie możliwości zmiany przeznaczenia terenów lub ich części z funkcji mieszkaniowej na usługową.. 4. W nowych obszarach mieszkalnych wszędzie gdzie to możliwe i uzasadnione finansowo projektowanie sieci drogowo - ulicznej jako terenów ruchu uspokojonego	bez kosztów – działania planistyczne.	zadanie ciągłe	-	MPU UM/WAiB	Sprawozdania z realizacji
2	Edukacja ekologiczna	1. Udostępnienie wyników mapy akustycznej, *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia*, upowszechnianie podstawowych informacji o hałasie i metodach redukcji poprzez stronę internetową, broszury, wydawnictwa. 2. Promowanie zachowań proekologicznych związanych z alternatywnymi formami transportu (transport miejski, transport rowerowy, Eko-driving). 3. Udział w akcjach, kampaniach, konferencjach, szkoleniach projektach dotyczących ograniczania hałasu w środowisku.	5 000 zł/na rok	zadanie ciągłe	Środki własne Gminy Miasta Torunia	UM/WŚiZ MZK w Toruniu Sp. z o.o. UM/WGK MZD	Sprawozdanie z realizacji
		Razem	**5 000 zł/rok**				

Realizacja zadań *Programu* przyczyni się do znacznej poprawy klimatu akustycznego w Toruniu, co przełoży się na zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na hałas w poszczególnych zakresach przekroczeń.

Liczba ludności narażona na ponadnormatywny hałas
wyrażony wskaźnikiem L_{DWN} przed i po realizacji Programu – hałas drogowy

	Zakres przekroczeń poziomów dopuszczalnych wskaźnika L_{DWN} w dB				
	do 5	**od 5 do 10**	**od 10 do 15**	**od 15 do 20**	**powyżej 20**
Liczba ludności – stan przed realizacją Programu (A)	2659	225	16	0	0
Liczba ludności – stan po realizacji Programu (B)	1339	74	0	0	0
Różnica (A-B)	**1320**	**151**	**16**	**0**	**0**

Realizacja zadań Programu w zakresie hałasu drogowego, spowoduje zmniejszenie liczby ludzi narażonych na ponadnormatywny hałas, wyrażony wskaźnikiem L_{DWN}. Zostanie zredukowana o 49% liczba osób narażonych na przekroczenia do 5 dB. Zmniejszy się o 67% liczba ludzi narażonych na ponadnormatywny hałas do 10 dB i wyeliminowane zostaną przekroczenia do 15 dB.

W ramach realizacji zaproponowanych działań *Programu* zostanie całkowicie wyeliminowany hałas kolejowy z terenu Torunia.

Liczba ludności narażona na ponadnormatywny hałas
wyrażony wskaźnikiem L_{DWN} przed i po realizacji Programu – hałas kolejowy

	Zakres przekroczeń poziomów dopuszczalnych wskaźnika L_{DWN} w dB				
	do 5	**od 5 do 10**	**od 10 do 15**	**od 15 do 20**	**powyżej 20**
Liczba ludności – stan przed realizacją Programu (A)	9	0	0	0	0
Liczba ludności – stan po realizacji Programu (B)	0	0	0	0	0
Różnica (A-B)	**9**	**0**	**0**	**0**	**0**

Opisane w niniejszym *Programie* działania powinny być zrealizowane do 2019 roku i mogą zostać skorelowane z innymi zadaniami inwestycyjnymi w mieście. Proponowanie działań w dłuższej perspektywie czasowej jest obarczone bardzo dużymi błędami z uwagi na brak szczegółowych informacji dotyczącej struktury ruchu na ulicach Torunia po realizacji zadań strategicznych miasta.

Oszacowano, że całkowity koszt *Programu* w odniesieniu do hałasu drogowego wyniesie 4 327 000 zł, z podziałem na grupy zadań:

- budowa ekranów – 3 747 000 zł,
- zmiany organizacyjne – 180 000 zł,
- fotoradary – 400 000 zł.